

Διήγημα

Διπλή χαρά

(συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος υπ. αρ. 46 σελ. 24)

Η μελωδική κι ευγενική φωνή της νέας, την έκαμε να τα χάσει.

-Γειά σου, της είπε.

Κοίταξε προς το μέρος της. Η νεαρή γυναίκα, στεκόταν στο άνοιγμα της πόρτας, χαμογελώντας της.

Τα μάτια της κυρίας Βασιλούς τρεμόπαιζαν από κάποιο αόριστο φόβο.

-Φαίνεσαι σαν ξένη, της ξανάπε η νεαρή κοπέλλα. Μήπως ζητάτε κάποιον; Περάστε μέσα ίσως μπορώ να σας βοηθήσω.

-Έχεις δίκιο απάντησε η κυρά Βασιλού.

Έμεινε εκεί αναποφάσιστη, μη ξέροντας τι να κάνει. Να προχωρήσει και να μπη στο σπίτι, που τόσο πολύ το πεθυμούσε ή ν' αγνοήσει την νεαρή γυναίκα και να φύγει κλονοντας την αδιάφορη.

Τα παιδιά σταμάτησαν το τρέξιμο και τις τσιριλιές και κάθισαν στο καναπέ ασθμαίνοντας.

Η νεαρή γυναίκα, βλέποντας την κυρά Βασιλού αναποφάσιστη, προχώρησε η ίδια προς το μέρος της. Η κυρά Βασιλού έμεινε ακίνητη, στην ίδια πάντοτε θέση, με τον φόβο και την αγωνία ζωγραφισμένη στο πρόσωπό της.

του Ανδρέα Παναγιώδη

Σαν έφτασε κοντά της, την κοίταξε από πάνω ως κάτω. Πήγε κάτι να της πει, μα το βλέμμα, έπεσε στο πρόσωπό της κυράς Βασιλούς με περιέργεια.

Την κοίταξε, την ξανακοίταξε και μετά της είπε.

-Κάπου σε ξέρω εσένα. Δεν είσαι απ' εδώ, αλλά το πρόσωπό σου μου είναι γνωστό. Πρέπει κάπου να σε ξαναείδα.

-Δεν νομίζω, απάντησε η κυρά Βασιλού και το πρόσωπό της κοκκίνισε σαν παπαρούνα. Δεν νομίζω να γνωριζόμαστε.

Η νεαρή γυναίκα έκανε ακόμη ένα ακόμα ένα βήμα προς το μέρος που στεκόταν η κυρά Βασιλού. Το βλέμμα της δεν έπαψε ούτε στιγμή να κοιτάζει επίμονα.

Χαμογέλασε ευχαριστημένη η νεαρή Τουρκάλλα «Ναι, είπε μέσα της, δεν κάνω λάθος. Αυτή είναι. Η μνήμη μου δεν με απατά».

Άνοιξε την αγκαλιά της κι έβαλε μέσα την κυρά Βασιλού, ενώ αυτή τάχε χαμένα και δεν ήξερε τι να υποθέσει.

-Μα την πίστη μου, άκουσε την νεαρή Τουρκάλλα, να της ψιθυρίζει στ' ατύ, στα Ελ-

ληνικά, είσαι η κυρά Βασιλού.

Η κυρά Βασιλού, έσπρωξε προς τα πίσω την νεαρή Τουρκάλλα και την κοίταξε ξανά στο πρόσωπο.

- Να ... πήγε να πη η κυρά Βασιλού, ενώ η νεαρή Τουρκάλλα ξανάπεφτε στην αγκαλιά της.

-Ναζηρέ, συμπλήρωσε. Μικρή μου Ναζηρέ.

Τα μάτια της βούρκωσαν από χαρά και τα δάκρυα άρχισαν να κυλούν και να βρέχουν το πρόσωπό της.

-Έλα πάμε μέσα, της είπε η Ναζηρέ. Μπορεί να μας δη κανένα μάτι εδώ.

Την τράβηξε από το χέρι και μπήκαν στο σπίτι.

Της έδωσε καρέκλα να καθήσει και της πρόσφερε γλυκό με κρύο νερό.

Πολλά τα ερωτήματα της κυράς Βασιλούς, που τα απαντούσε, με μεγάλη ευχαρίστηση η Ναζηρέ.

Ρώτησε για τον Αχμέτ Μπέη τον πατέρα της, την Ασιέχανούμ την μητέρα της και για τον αδελφό της.

- Ο πατέρας και η μητέρα καλά είναι, απάντησε εκείνη. Πάντα σε θυμούνται και μιλούμε για σένα. Όταν τέλειωσε ο πόλεμος γυρίσαμε από τον Τουρκομαχαλλά στο χωριό. Ο Πατέρας κι η μητέρα πήρανε το σπίτι μας που το βρήκαμε σε πολύ καλή κατάσταση κι εγώ με τον άντρα μου, είπαμε να μένουμε εδώ, σ' αυτό το δικό σου σπίτι, έτσι σε θυμόμαστε πάντα.

Πήρε βαθειά ανάσα η Ναζηρέ και συνέχισε.

-Ο αδελφός μου, πούκανε τότε με τον πόλεμο, την στρατιωτική του θητεία, σκοτώθηκε στην μάχη. Αυτό κόστισε πολύ, πάρα πολύ σε όλους μας.

Της πήρε τα χέρια η κυρά Βασιλού και της τα χαϊδεψε σαν νάθελε να την παρηγορήσει, ενώ η Ναζηρέ συνέχισε.

-Μέσα όμως από την φωτιά του πολέμου και το μεγάλο κακό που μας βρήκε, κέρδισα το μεγάλο λαχείο της ζωής μου. Τον άντρα μου τον Ομέρ. Έναν λεβέντη και άξιο άνθρωπο, που αν δεν γινόταν ο πόλεμος θα ήταν αδύνατο να γίνει άντρας μου.

-Έτσι που τα λές, πρέπει να είναι ξενικός άντρας σου, είπε με κάποιο φόβο στην φωνή της η κυρά Βασιλού. Για τούτο να βιαστώ να φύγω εγώ, προτού γυρίση και με βρη εδώ.

Η Ναζηρέ που κατάλαβε τους φόβους της, γέλασε και είπε.

-Δεν είναι καθόλου ξενικός. Είναι χωριανός, από τούτο το χωριό και μάλιστα τον ξέρεις πολύ καλά.

-Αδύνατο, είπε εκείνη σαν να καθόταν σε αναμμένα κάρβουνα. Σας ήξερα όλους τότε στο χωριό, από τον πιο μεγάλο μέχρι τον πιο μικρό. Δεν θυμάμαι κανένα που να τον φώναζαν Ομέρ. Εκτός πάλι αν εγεννήθη εκεί στον Τουρκομαχαλά, μετά που φύγατε απ' εδώ, μετά το 1963. Θα ήταν όμως πολύ μικρός, τότε στον πόλεμο του 1974.

Ξέσπασε σε ακράτητα γέλια η Ναζηρέ κι αγκάλιασε και φιλούσε την κυρά Βασιλού.

Την ίδια εκείνη στιγμή ακούστηκε θόρυβος αυτοκινήτου, που σταματούσε έξω στην αυλή κι η Ναζηρέ τραβήχτηκε από την αγκαλιά της κυράς Βασιλούς, την κοίταξε στα μάτια της και της είπε χαρούμενη.

-Αυτός είναι, ο Ομέρ, ο άντρας μου.

-Κι εγώ. Τι θα γίνω εγώ τώρα, ρώτησε με φόβο στην φωνήν της η κυρά Βασιλού, κοιτάζοντας με το βλέμμα της απ' εδώ και απ' εκεί.

Η Ναζηρέ, την ξανάσφιξε στην αγκαλιά της και της είπε με αγάπη.

-Μείνε ήσυχη, κανένας δεν θα σου κάνει κακό.

Στα επόμενα δευτερόλεπτα, από την ανοικτή πόρτα, μπήκε στο σπίτι ένας γεροδεμένος νέος, ίσαμε τριάντα χρόνων. Στην αγκαλιά του, ένα απ' εκεί κι ένα απ' ε'δω, κρατούσε τα δυό παιδάκια που λαχταρούσαν στα χέρια του και τον φιλούσαν στο πρόσωπο και στο κεφάλι.

-Ναζηρέ ... Ναζηρέ. Αγάπη μου. Που είσαι; Ακούστηκε η φωνή του Ομέρ.

-Πούγιουρουμ εφέντημ, απάντησε η Ναζηρέ, σφίγγοντας πιο δυνατά στην αγκαλιά της την κυρά Βασιλού.

Τάχασε ο νέος, βλέποντας την γυναίκα του να σφίγγει στην αγκαλιά της, μian άγνωστη γρηά γυναίκα.

Ξερόβηξε και πήγε κάτι να πη. Το βλέμμα του όμως συναντήθηκε με εκείνο της γρηάς γυναίκας.

Κοιτάχτηκαν στο πρόσωπο και σαν μια κραυγή ξέφυγεν από τα χείλη τους.

-Μάνα.

-Γιιέ μου.

Σαν ξαφνιασμένα ελάφια και χώθηκαν στην ποδιά της μάνας τους, ενώ την ίδια στιγμή η γρηά ξέφευγε από την αγκαλιά της Ναζηρέ.

Έπεσε ο γιός στην αγκαλιά της μάνας, ενώ η Ναζηρέ πιο κει αγκάλιαζε τα δυο παιδιά και χαμογελούσε ευχαριστημένη.

-Μάνα μου. Μάνα μου. Γλυκειά μου μάνα.

-Γιιέ μου, Γιιέ μου. Παραληρούσε η κυρά Βασιλού. Τόξερα πως ζούσες. Κάτι μούλεγε μέσα μου, τόσα χρόνια, πως δεν πέθανες και θα σε ξανάβλεπα. Θεέ μου ας πεθάνω τώρα.

Φιλιόντουσαν και ξαναφιλιόντουσαν. Σαν χώρισαν οι αγκαλιές τους, κοιτάχτηκαν στα μάτια για αρκετή ώρα.

Ταμάτια τους ήσαν βουρκωμένα και τα δάκρυα πέφτανε σαν βροχή. Κλαίγανε από τη μεγάλη τους χαρά, για το αναπάντεχο κι ευχάριστο γεγονός.

Η Ναζηρέ τους έφερε καρέκλες.

-Καθήστε καλοί μου, τους είπε συγκινημένη.

Κάθισαν δίπλα, δίπλα. Ο γιός, κρατούσε κι έσφιγγε με αγάπη, στις πλατιές του παλάμες, τα ροζιασμένα χέρια της μητέρας του.

Τότε, γεννήθηκε στο μυαλό της κυράς Βασιλούς η μεγάλη απορία και ρώτησε χωρίς καθυστέρηση.

-Μα πως εσύ παιδί μου βρέθηκες εδώ;
Τισχέση έχεις εσύ με την Ναζηρέ;

Έσκυψε το κεφάλι ο γυιός και μουρμούρισε με ταπεινή και τρεμάμενη φωνή.

-Η Ναζηρέ μάνα, είναι η γυναίκα μου.

Στύλωσε τα μάτια εκείνη πάνω του και μουρμούρισε.

-Όμηρος... Ομέρ... Κάπου το είχα ξανακούσει αυτό. Μπορεί και να το διάβασα κάπου.

Τράβηξε κι απολευθέρωσε τα χέρια της από τις χούφτες του γιου της και σκέπασε με τις παλάμες της το πρόσωπο, σκύβοντας το κεφάλι της.

Δεν ήξερε τι να κάνει!

Να χαρή που βρήκε το χαμένο της παιδί, μετά από τόσα χρόνια ή να λυπηθεί και να κλάψη γιατί το παιδί της παντρεύτηκε μιαν αλλόθρησκη;

Δυό δρόμοι ανοίγανε μπροστά της. Δυό δρόμοι, που δεν μπορούσε όμως να δει, πέρα από πέντε μέτρα μακριά από τα μάτια της.

Ο νέος κατάλαβε αμέσως τον πόνο της μάνας του. Της χάρησε τα μαλιά και της είπε με τρυφερότητα.

-Καταλαβαίνω μάνα τον πόνο σου. Άσε με όμως να σου εξηγήσω, πως γίνανε όλα αυτά και σου ορκίζομαι στον αληθινό Θεό, πως θα χαρής κι εσύ, όπως χαιρόμαστε κι'εμείς.

«Ποιόν Θεό ορκίζεσαι γιέ μου»; Πήγε να πη η κυρά Βασιλού. «Στον Άγιο, τον Πανάγαθο Θεό μας ή στον Μωάμεθ»;

Δεν είπε όμως τίποτε και ο νέος συνέχισε, ενώ κοφτά δάκρυα γιέμιζαν τις παλάμες της.

-Κείνες τις μαύρες μέρες του πολέμου, βρέθηκα με τους συντρόφους μου, να πολεμώ, κάπου εκεί ψηλά στον Άη Λαρκό. Πολεμήσαμε όλοι με γενναιότητα, μα μπροστά στην αριθμητική υπεροχή του εχθρού και στην υπεροχή των σύγχρονων όπλων, ένα, ένα τα παλληκάρια μας έπεφταν νεκροί. Την τρίτη ημέρα, σαν σουρούπωνε, μείναμε δώδεκα ζωντανοί από τις δυο διμοιρίες που πολεμούσαν, να υποχωρήσουμε προς τα κάτω και να σμιζώμεν με άλλα τμήματα του στρατού μας, που πολεμούσαν εκεί στην περιοχή. Στην υποχώρηση όμως, πέσαμε σε ενέδρα Τούρκων αλεξιπτωτιστών, λίγο πιο κάτω από το εκκλησάκι του Προφήτη Ηλία. Τα έντεκα παλληκάρια που ήσαν μαζί μου σκοτώθηκαν όλα, πληρώνοντας ακριβά τον θάνατό τους. Εγώ πληγώθηκα στο στήθος κι έπεσα σε μια χαράδρα. Όταν ξύπνησα, είχε νυκτώσει για καλά. Από το στήθος μου έτρεχε αίμα κι εγώ ένωθα πολύ άσχημα. Η σφαίρα με κτύπησε στο αριστερό μέρος του στήθους, λίγο πιο κάτω από τον ώμο και πέραε και βγήκε από την ράχη μου. Φάνηκα τυχερός που δεν μου τρύπησε την καρδιά. Κρατώντας την πληγή με το χέρι μου πήρα τον κατήφορο. Ήταν το πιο εύκολο για μένα. Που πήγαινα όμως ή τι γινόταν γύρω μου ούτε και ήξερα. Κάπου μακριά ακουγόnton σαν κανονιές και κροταλίσματα όπλων, σαν να γινόταν πόλεμος. Σε κάποια στιγμή, ένωσα πως έπεσα σε κάτι πούμοιαζε με νερό. Πράγματι, ήταν αυλάκι με νερό. Έπεσα μέσα και δροσίστηκα και τότε θυμήθηκα. Θυμήθηκα, τι γινόταν γύρω μου και πως βρέθηκα σ' αυτά τα χάλια. Δεν πρόλαβα όμως να σκεφτώ τι θάκανα και να εντοπίσω το μέρος που βρισκόμουν, όταν άκουσα, πολύ κοντά μου, δίπλα

μου σχεδόν, κάποιον, να με προστάζει να σταματήσω και να ψηλώσω τα χέρια πάνω. «Είμαι πληγωμένος στον ώμο», απάντησα κι εγώ στα Τούρκικα» και δεν μπορώ να σηκώσω τα χέρια μου». Δικός μας είναι», “ακουσα μια δεύτερη φωνή να λέει. Ένα φως κλεφτοφανάρου γλύστρησε πάνω μου κι ένιωσα δυό χέρια να μ’ αρπάζουν την στιγμή που τα πόδια μου λύγισαν κι ήμουν έτοιμος να σωριστώ κάτω.

Για αρκετή ώρα, με κουβαλούσαν οι δυο Τούρκοι στρατιώτες στα χέρια τους, κρατώντας με απ’ εδώ και απ’ εκεί. Φαίνεται πως λίγο πιο κάτω υπήρχαν κάποιοι συνοικισμός ή κάποιο Τούρκικο χωριό, γιατί τους άκουσα να λένε μεταξύ τους πως θα μ’ άφηναν στο πρώτο σπίτι που θα συναντούσαν, γιατί τους ήταν αδύνατο να με μεταφέρουν, τέτοιαν ώρα, πιο μακριά. Σε κάποια στιγμή ένοιωσα πως δεν περπατούσαμε πλέον σε μονοπάτι, αλλά σε πλατύ και ασφαλτοστρωμένο δρόμο. Στάθηκαν στο πρώτο σπίτι που συναντήσαμε κι ο ένας από τους δύο στρατιώτες, κτύπησε δυνατά την πόρτα και φώναξε να μας ανοίξουν. Από τα πρώτα κιάλια κτυπήματα, πετάχτηκε έξω τρομαγμένος, ένας μεσόκοπος άντρας. «Τι συμβαίνει»; ρώτησε. Εκείνοι του εξήγησαν, πως είμαι δικό τους στρατιώτης πληγωμένος και τον παρακάλεσαν να με περιποιηθεί. Το πρώτ’ ίσως να μπορούσαν να με πάνε σε νοσοκομείο. Τους βοήθησε και εκείνος και με πήραν μέσα στο σπίτι και με ξάπλωσαν ανάσκελα σ’ ένα ξύλινο κρεβάτι. Πέφτοντας προς τα πίσω, ένιωσα έναν φοβερό πόνο στην ράχη και έχασα τις αισθήσεις μου. Ξυπνώντας μετά από δυο μέρες, όπως μου είπαν, είδα στο προσκέφαλο μου, με την αγωνία ζωγραφισμένη στα πρόσωπά τους τον Αχμέτ Μπέη και τη Ασιέ Χανούμ. Αμέσως θυμήθηκα τι μου είχε συμβεί και τους δυο Τούρκους στρατιώτες. Η χαρά μου ήταν

μεγάλη πούβλεπα δίπλα μου τα δυο εκείνα γνώριμα και φιλικά πρόσωπα. Πήγα να φωνάξω, να τους ευχαριστήσω, να τους παρακαλέσω να με προστατέψουν, τους είδα να χαμογελούν. Τα πρόσωπά τους έλαμψαν από χαρά σαν με είδαν να συνέρχομαι. Ο Αχμέτ Μπέης μου χαιδεψε το κεφάλι και καταλαβαίνοντας τους φόβους μου μου είπε καθησυχαστικά «Μείνε ήσυχος γιέ μου. Είσαι στο σπίτι μας. Κανένας δεν πρόκειται να σου κάνει κακό». «Σ’ ευχαριστώ Αχμέτ Μπέη» του είπα και πήγα να σηκωθώ, μα ο πόνος με ανάγκασε να δαγκώσω τα χείλη μου «Είσαι πολύ αδύνατος κι ο κίνδυνος δεν πέρασε», είπε η Ασιέ Χανούμ. «Δεν υπάρχει λόγος να μας ευχαριστάς», είπε ο Αχμέτ Μπέης. «Κάναμε εκείνον που και οι δικοί σου γονιοί θα΄καναν για το παιδί μας. Έμειναν άφωνοι. Κοίταξα μια τον άντρα και μια την γυναίκα, χωρίς να μπορώ να εκφράσω τα αισθήματα μου, για την μεγάλη τους αγάπη που έδειχναν για μένα. Βγήκε η Ασιέ Χανούμ και μας άφησε μόνους, εμένα και τον Αχμέτ Μπέη. Μου εξήγησε πως μ’ έφεραν πριν δυο νύχτες, δυο Τούρκοι στρατιώτες, παίρνοντας με για δικό τους. Αυτοί όμως με αναγνώρισαν από την πρώτη στιγμή που με είδαν, αλλά δεν είπαν τίποτε στους Τούρκους στρατιώτες. Με περιποιήθηκαν όσο πιο καλά μπορούσαν και τ’ άφησαν όλα στην τύχη. «Κί’ έτσι χαμένος και αλλιώς χαμένος», σκέφτηκα. Αν με παίρνανε σε νοσοκομείο ή γιατρόν ήταν πολύ πιθανόν να αναγνωριζόμουν και ίσως να με αφήνανε να πεθάνω. Σαν γύρισαν την επόμενη οι δυο στρατιώτες και ζήτησαν να με μεταφέρουν σε νοσοκομείο, ο Αχμέτ Μπέης τους είπε ότι φώναξε γιατρό και με περιποιήθηκε και τώρα ήμουν πολύ καλά. Ζήτησαν να με δουν και σαν βεβαιώθηκαν πως κοιμόμουν ήσυχια, ευχαρίστησαν και έφυγαν. Την στιγμή που ο Αχμέτ Μπέης, τέλειωνε την διήγηση του για όσα συνέβησαν, μπήκε η Ασιέ

χανούμ, μ' ένα πιάτο με αχιστή σούπα, ακολουθούμενη από μια νεαρή και όμορφη κοπέλλα. «Πρέπει να φας να δυναμώσεις», μούπε η Ασιέ Χανούμ. Κοίταξα σαν χαζός, χωρίς να πω λέξη, μια τη Ασιέ Χανούμ και μια τον Αχμέτ Μπέη και μια την νεαρή κοπέλλα. Ο Αχμέτ Μπέης που κατάλαβε τις σκέψεις μου μου είπε: «Είναι η κόρη μας, η Ναζηρέ. Την θυμάσαι»; Θυμήθηκα το εφτάχρονο, μιξιάρικο κοριτσάκι, τότε που παίζαμεν μαζί που δεν είχε καμιά σχέση με την όμορφη νεαρή αυτή κοπέλλα. Από τότες τις φασαρίες του 1963, δεν τηνείχα ξαναδῆ ποτέ. Εσύ και ο πατέρας, την είδατε αρκετές φορές, τότε που ήρχετο με τους γονιούσ της, να πάρουν σιτάρι και κριθάρι από μας. Εγώ δεν έτυχε όμως να τη δω. Χαμογέλασα και είπα ένα «γεια». Μου χαμογέλασε κι εκείνη και παίρνοντας το πιάτο, που κρατούσε η Ασιέ Χανούμ, ήλθε προς το μέρος μου. «Θα χρειάζεσαι κάποιον να σε περιποιείται», είπε με την μελωδική της φωνή. «Να μου επιτρέψης να γίνω η νοσοκόμα για όσον καιρό χρειαστεί». Χαμογέλασαν οι γονιοί της με ευχαρίστηση, ενώ εκείνη τράβηξε μια καρέκλα και κάθησε δίπλα μου. Σιγά, σιγά και με υπομονή μου τάισε την σούπα σαν νάμουνα μωρό. Με την φροντίδα και την αγάπη τους, σε μερικούς μήνες έγινα εντελώς καλά. Η μετακίνηση τότε από τον ένα τόπο στον άλλον ήταν πολύ δύσκολη, έτσι δεν υπήρχε κανένας τρόπος διαφυγής μου, προς τον Ελληνικό τομέα. Υπήρχε όμως και κάτι άλλο που εμπόδιζε τη διαφυγή μου. Από τις πρώτες μέρες κιόλας που εγώ κι η Ναζηρέ αντικρύσαμε ο ένας τον άλλον, ένα αίσθημα αμοιβαίας αγάπης άρχισε να αναπτύσσεται ανάμεσα μας και να φουντώνει στις καρδιές μας. Φαίνεται όμως πως το μυστικό μας το έμαθαν και οι γονιοί της και μια μέρα εκεί που καθόμουνα συλλογισμένος με πλησίασεν ο Αχμέτ Μπέης και μ' άνοιξε κουβέντα πάνω σ' αυτό το θέμα. Υπήρχε

όμως ένα εμπόδιο. Η Θρησκεία. Γέλασε ο Αχμέτ Μπέης σαν του το είπα. «Εμείς πάντοτε πιστεύαμε στην Παναγία σας και στον Απόστολο Αντρέα», μου είπε. «Αν το θέλει η κόρη μου, με την ευχή μας, να βαφτιστεί αν κάποτε τελειώσει τούτος ο πόλεμος και πάμε στα σπίτια μας όπως πριν». Η Ναζηρέ συμφώνησε και ο γάμος έγινε με τα Τούρκικα έθιμα. Τα παιδιά τα ονομάσαμε Αχμέτ και Ασιέ. Αν κάποτε όμως αξιωθούμε να έρθουμε απ' εκεί θα κάνουμεν το γάμο μας στην εκκλησία και θα βαφτίσουμε τα παιδιά μας με τα πραγματικά ονόματα. Δημήτρης και Βασιλική.

Σήκωσε το κεφάλι της η κυρά Βασιλού, χαμογέλασε στα παιδιά της κι άνοιξε την αγκαλιά της. Σαν να τους τράβηξε μαγνήτης, ο γυιός και η νύμφη, πέσανε γονατιστοί μπροστά της, φιλώντας της τα πόδια.

Τους έδωσε την ευχή της. Ύψωσε τα χέρια της προς τον ουρανό και παρακάλεσε το Θεό να μείνουν πάντα ευτυχισμένοι και αγαπημένοι. Τους χάιδεψε μετά τα κεφάλια και τους πήρε τα χέρια.

Σηκώθηκαν εκείνοι, πέσανε στην αγκαλιά της και τη φιλούσανε μ' αγάπη και στοργή.

-Λογικοί και φρόνιμοι, όπως πάντα, ο πατέρας και η μητέρα σου κόρη μου γύρισε και είπε στη Ναζηρέ. Αγαπούσαν πάντα την πίστη μας. Στην Παναγία του Κύκκου και στον Απόστολο Αντρέα, μαζί πηγαίναμε στη γιορτή τους. Άναβανκερί, κάνανε τον σταυρό τους και προσκυνούσαν τις εικόνες με πίστη και ευλάβεια.

Δυο μεγάλα δάκρυα κύλησαν από τα μάτια της κυράς Βασιλούς. Τα σκούπισε με την παλάμη της και ρώτησε.

-Μα πούναι να τους δώ και να τους φιλήσω κι' αυτούς πριν φύω;

- Όπου νάναι θάρτουν μητέρα, είπε η Ναζηρέ.

-Τώρα π' άκουσες τα δικά μας, πέσ' μας για σένα, για τον πατέρα, για τον άλλο κόσμο εκεί στα Νότια και ποιος καλός άνεμος σ' έφερε απ' εδώ. Ρώτησε ο Όμηρος.

-Πολλά και όλα μαζεμένα τα ζητάς παιδί μου, μα θα στα πω, ένα, ένα και με την σειρά τους.

Βούρκωσαν τα μάτια του νέου σαν άκουσε για τον θάνατο του πατέρα του.

-Δεν είναι δυνατό μωρμούρισε.

-Είναι παιδί μου, είπε η κυρά Βασιλού, με δακρυσμένα μάτια. Λυώμα τον έκανε η βόμβα. Άθαφτος έμεινε εκεί με τα δυο παλληκάρια που ήσαν μαζί του σ' αυτοκίνητο.

Τούπεν κι άλλα πολλά η κυρά Βασιλού.

Για τις ατέλειωτες εκείνες νύχτες, που τον περίμενε ξάγρυπνη στο κρεβάτι, να γυρίσει από τον πόλεμο.

-Νύχτες αξημέρωτες, δεν έκλεισε μάτι, περιμένοντας σε να γυρίσεις, να πέσης στην αγκαλιά μου και ν' ακούσω τη φωνή σου να μου λέει γύρισα μάνα.

Είπε και γιατί γύρισε στο χωριό.

-Κείνα τα χρήματα, που φύλαγα για σένα και όλα μου τα χρυσαφικά, τάκρυψα στο στόμιο του πηγαδιού μας. Μια και δεν γύρισες εσύ, είπε να έρθω να τα πάρω, να βγω από την δυστυχία και την μιζέρια που με τρώει.

Πήρε ένα μυτερό εργαλείο ο Όμηρος και τρέξαμε κι οι τρεις μαζί προς το πηγάδι.

Έσκαψε ο Όμηρος, εκεί που τούδειξε η μητέρα του και σε λίγο, η πέτρα πούχε βάλει η κυρά Βασιλού για να κλείσει το στόμιο της τρύπας, έπεσε μ' ένα γδούπο στον πάτο του πηγαδιού.

Τράβηξε από μέσα στην τρύπα το μπογαλάκι και τόδειξε στις δυο γυναίκες που τον κοιτούσαν τόσο ώρα με αγωνία.

Έλαμψαν τα πρόσωπά τους από χαρά και ευχαρίστηση.

Κοιτάχτηκαν, δίχως να πουν μια λέξη, για μερικά δευτερόλεπτα.

-Πάμε μέσα, είπε η κυρά Βασιλού.

Τρεχάτοι σχεδόν μπήκανε στο σπήτι.

Ο Όμηρος, άφησε το μπογαλάκι, πάνω στο μεγάλο τραπέζι και η κυρά Βασιλού, το άνοιξε, αφού έκανε το σταυρό της τρεις φορές, φοβούμενη μήπως ο θησαυρός της γίνη κάρβουνο, την ώρα που θα ήρχετο σ' επαφή με την ατμόσφαιρα.

Όλα ανέπαφα. Έτσι όπως τα είχε βάλει τότε.

Στάθηκαν όλοι και τα κοίταξαν με χαμόγελο στα χείλη.

Αργά, αργά και τελετουργικά μπορούσε κάποιος να πη, η κυρά Βασιλού, πήρε στα χέρια της όλα τα χρυσαφικά της κι άρχισε να κρεμά τις καδένες στο λαιμό της Ναζηρές και να βάζη τα δακτυλίδια και τα βραχιόλια στα δάκτυλα και στα χέρια της.

Στάθηκαν οι δυο νέοι και την κοίταξαν με ανοικτό το στόμα, χωρίς να μπορούν να βγάλουν λέξη από το στόμα τους.

Σαν τέλειωσε τραβήχτηκε ένα δυο βήματα προς τα πίσω και στάθηκε και κοίταζε

με θαυμασμό την Ναζηρέ.

-Δικά σου. Όλα δικά σου κόρη μου, είπε με φωνή που έτρεμε από χαρά. Τα φύλαγα τόσα χρόνια για την νύμφη μου. Καμώ τάχα να την στολίσω και να σταθώ έτσι να την κοιτάζω.

Πήρε μερικά χρήματα από το μπιογαλάκι και τ' άλλα τάδωσε στο γιού της.

-Αυτά για σένα γιέ μου. Ήταν δικά σου, για σένα τα φύλαγα. Άφησα κι εγώ λίγα, θα μου χρειαστούν.

-Ευχαριστούμε μάνα είπε ο Όμηρος.

Σαν νάταν συνενωμένοι δυο δυο νέοι, γονάτισαν μπροστά στην κυρά Βασιλού, πήραν από ένα χέρι και το φιλούσαν, μουρμουρίζοντας χίλια ευχαριστώ.

Σηκωθήτε, τους είπε κάπως επιταχτικά. Δεν τα θέλω εγώ αυτά. Πέρασα τόσα χρόνια, μόνη και με τον καημό του άντρα μου και του γιού μου. Ήρθα εδώ, να βρω τον μικρό μου θησαυρό, που έθαψα μέσα στη γη, τες μαύρες εκείνες μέρες. Μαζί με αυτά τον θησαυρό όμως βρήκα κι έναν άλλο, ανεκτίμητο θησαυρό, βρήκα το γιού μου, μια νύμφη και δυο αγγόνια. Βρήκα ότι πιο μεγάλο μπορούσαν να ονειρευτώ. Τι άλλο θέλω στη ζωή; Για μένα η χαρά αυτή, είναι διπλή χαρά.

Έσκυψε και πήρε στην αγκαλιά της τα δυο μικρά παιδάκια, που τόση ώρα στεκόντουσαν εκεί δίπλα και κοίταζαν τους μεγάλους με την απορία, ζωγραφισμένη στα πρόσωπά τους.

-Γιαγιά ... γιαγιά..., τους είπε.

Τα δυο παιδιά κοίταξαν τους γονιούς

τους κι εκείνοι τους είπαν με μια φωνή.

-Γιαγιά ..., γιαγιά...

-Η γιαγιά σας, τους είπε η Ναζηρέ. Ηγιαγιά που λέγαμεν ότι λείπει μακριά. Νάτην γύρισε.

Κρεμάστηκαν πάνω της τα δυο παιδιά και την γέμισαν με τα αθώα φιλά τους.

Σήκωσε το κεφάλι η κυρά Βασιλού, κοίταξε την νύμφη της με αγάπη και ρώτησε.

-Μα πως; Πως ξέρουνε και μιλάνε Ελληνικά τα παιδιά;

-Τα παιδιά μας, δεν είναι μικρά παιδιά, όπως φαίνονται, είπε η Ναζηρέ. Τα παιδιά μας είναι μεγάλα παιδιά. Πάντα στο σπίτι μιλάμε Ελληνικά, γιατί θέλουμε να ξέρουν την γλώσσα του πατέρα τους και να είναι τέλειοι χριστιανοί, όταν τελειώσει αυτή η κατάσταση και όταν σμιξουν οι απ' εκεί με τους απ' ε'δω και βαπτισθούνε. Τα παιδιά μας ξέρουν ποιοί είναι. Δεν είναι ούτε ο Αχμέτ ούτε η Ασιέ. Είναι ο Δημήτρης και η Βασιλική. Το ξέρουν κι οι γονιοί μου. Κι αυτοί θα βαπτιστούν αν ξούνε όταν θα φτάση εκείνη η μέρα. Τόχουμε όμως απ' όλους κρυφό και προσέχουμε και εμείς και τα παιδιά.

Με τα παιδιά στην αγκαλιά της προχώρησε η κυρά Βασιλού, ένα δύο βήματα προς τους δυο νέους κι αγκαλιστήκανε όλοι μαζί, σχηματίζοντας ένα μικρό κύκλο.

Σ' αυτήν την στάση, τους βρήκαν ο Αχμέτ Μπέης και η Ασιέ σαν μπήκαν στο σπίτι, τα επόμενα λίγα λεπτά.

Παραξενεύτηκαν. Δεν ήξεραν τι γινόνταν. Τρέξαν προς το μέρος τους και με αγωνίαν φωνάζανε.

-Ναζηρέ...Ομέρ...

Σαν είδαν ανάμεσα τους την μαυροφορεμένη γριά, να κρατή στην αγκαλιά της τα δυο παιδιά τάχασαν.

Κοιτάχτηκαν μεταξύ τους, κοίταξαν τους νέους που χαμογελούσαν και δεν ήξεραν τι να κάνουν.

Από την αγωνία τους, τους έβγαλε η κυρά Βασιλού, πού φώναζε μ' ενθουσιασμό.

-Αχμέτ Μπέη..., Ασιέ Χανούμ...

-Μα τον Άγιο, είπε ο Αχμέτ Μπέης, είσαι η κυρά Βασιλού.

Γέλασαν η κυρά Βασιλού και μαζί της γέλασαν όλοι οι άλλοι.

Άφησε τα παιδιά κάτω η κυρά Βασιλού κι έπεσε στην αγκαλιά του Αχμέτ Μπέη και της Ασιέ Χανούμ.

Κάθισαν, τα είπαν και τα ξαναείπαν και δίκως να το καταλάβουν, ο ήλιος είχε αγγίξει την μάνα γη και το ελαφρό σκοτάδι άρχισε να απλώνεται σ' ολόκληρο το σπίτι.

Ώρα είναι. Πρέπει να φεύγω, είπε σε μια στιγμή η κυρά Βασιλού. Έχω πολλή δρόμο να περπατήσω.

-Αχ, μακάρι να μπορούσαμε κι εμείς να φεύγαμε απ' εδώ, είπε ο Αχμέτ Μπέης.

-Κάποτε, δεν θα το θέλεις, είπε η κυρά Βασιλού. Αυτό είναι το χωριό μας. Θάρθουμε όλοι όλοι πίσω και θα το θέλεις, είπε η κυρά Βασιλού/ Αυτό είναι το χωριό σας, το χωριό μας. Θάρθουμε όλοι πίσω και θα ζήσουμε αγαπημένοι όπως και πριν.

-Να ετοιμάσω κάτι να φας μπτέρα,

είπε η Ναζηρέ. Ήρθες τόσον τόπον, κουράστηκες. Πρέπει και να πεινάς.

-Κόρη μου, είπε με αγάπη η κυρά Βασιλού. Αυτές όλες οι χαρές, δεν άφησαν καθόλου τόπο στο στομάχι μου. Σήμερα έφαγα, όσο δεν έφαγα ποτέ στη ζωή μου. Είναι αργά και πρέπει να πηγαίνω.

-Δεν κάνει να φύγεις έτσι μάνα, είπε ο Όμηρος. Κάνε κάτι πρόχειρο αγάπη μου. Θα φάμεν όλοι μαζί, έτσι στα πρόχειρα και θα πάρω εγώ τη μάνα, με το αυτοκίνητο, μέχρι τον Γερόλακκο, ως εκεί που θα μπορέσω. Θα μείνω εκεί μέχρι να περάσει τα Τούρκικα φυλάκια προς την άλλη μεριά.

Με τον ίδιο τρόπο κι από τον ίδιο δρόμο, πέρασε και μπήκε στην ελεύθερη Κύπρο η κυρά Βασιλού.

Πέρασε τον ποταμό κι από το πίσω μέρος του αεροδρομίου, έφτασε στην Μακεδονίτσα προτού ακόμη νυχτώση για καλά. Κάποιος που την βρήκε στον δρόμο την έβαλε στ' αυτοκίνητο του και την έφερε στον Αγ. Δομέτιο.

Ούτε πως έκανε τόσον δρόμον, η κυρά Βασιλού. Ούτε πως τα πόδια και τα χέρια της ήσαν ξεσχισμένα από τις αγκαθιές και τα ρατσίδια.

Ημεγάλη χαρά που βρήκε τον γιό της τα νίκησε όλα.

Από εκείνη την ημέρα, η κυρά Βασιλού, δεν ήταν η ίδια η παλιά Βασιλού, η γρηά, η γκρινιάρη η παραπονιάρη.

Άλλαξε, γίνθηκε άλλος άνθρωπος. Εύθυμη πολυμίλητη κι ευχάριστη σε όλους, όπως και τότες, πούχεν τον άντρα της, τον γιό της, το σπιτικό της, τα μάλια και τα ριάλια της, όπως τότε που ήταν στον Άη Βασίλη.